

PODNĚTY KE STRATEGII ROMSKÉ INTERGACE DO ROKU 2020

Jméno organizace/instituce	Přípomínka/Podnět	Zdůvodnění
Centrum pro společenské otázky – SPOT	<p>Specifický cíl 4.3. – opatření b)</p> <p>Vepřín v těsné blízkosti pietního místa v Letech u Písku je označen za „otevřenou otázku“. Doporučujeme ve Strategii romské integrace požadovat zrušení vepřína na stávajícím místě.</p>	<p>Zrušení vepřína v těsné blízkosti pietního místa v Letech u Písku musí být prioritou pro symbolické vyrovnání se s minulostí, které je předpokladem romské integrace. Bez tohoto symbolického kroku ze strany Českého státu je Strategie nevěrohodná i v dalších bodech.</p>
	<p>Specifický cíl 5.2. – nové opatření</p> <p>Zavést systém antidiskriminační kontroly vymezení školních spádových obvodů. Tvar obvodu má zohlednit tři politické cíle: 1. vhodná poměrná distribuce žáků v rámci soustavy škol, 2. vhodná vzdálenost dětí od škol, 3. prevence sociální a etnické segregace.</p> <p><u>Gestor:</u> Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy <u>Termín:</u> 31.12. 2015</p>	<p>Školní obvody jsou často tvarovány tak, že dochází k segregaci. Je zapotřebí předcházet vzniku „špatných škol“, čemuž může napomoci vhodné změny ve vymezení spádových obvodů škol.</p>
	<p>Specifický cíl 5.3. – nové opatření</p> <p>Odstraňovat segregačně působící finanční bariéry ve veřejném školství, např. „speciální“ třídy s dodatečným poplatkem, kroužky s placeným vybavením apod. Poplatky ve veřejném školství nesmí působit segregačně.</p> <p><u>Gestor:</u> Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy <u>Termín:</u> průběžně</p>	<p>Poplatky ve veřejném školství často představují bariéru pro participaci dětí z chudších rodin, což se často týká i romských rodin. Systém poplatků ve veřejném školství musí být nastaven tak, aby se nepodílel na neprohlubování sociálních rozdílů. Ještě výraznější je problém tam, kde poplatky provází rozdělování dětí do „speciálních“ tříd a děti z nemajetných rodin nemají na výběr, než vybrat tu třídu, kde jsou finanční náklady nejnižší.</p>
	<p>Specifický cíl 5.3. – nové opatření</p>	<p>Veřejné základní školy, které registrují převis poptávky, často využívají vlastní kritéria</p>

	<p>Prosazovat ve veřejném základním školství principy rovné šance pro všechny. Dochází-li k situaci, že nemohou být z kapacitních důvodů uspokojeni všichni, výběr musí být proveden nediskriminačně (např. losováním). Ve veřejném základním školství není přípustné diskriminovat ani podle např. inteligence, nadání či průbojnosti, a to na rozdíl od středních a vysokých škol, kde je výběr podle takových kritérií přípustný.</p> <p><u>Gestor</u>: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy <u>Termín</u>: průběžně</p>	<p>výběru u žáků, kteří bydlí mimo spádový obvod. Taková kritéria výběru musí být důsledně transparentní a nediskriminační.</p>
	<p>Specifický cíl 5.3. – nové opatření</p> <p>Zpracovat studii, která analyzuje roli výběrových osmiletých gymnázií pro segregaci ve školství. Studie bude podkladem pro úpravy systému vzdělávání tak, aby působil nediskriminačně a nesegregačně.</p> <p><u>Gestor</u>: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy <u>Termín</u>: 31.12. 2015</p>	<p>Výběrová osmiletá gymnázia vedou k narůstání rozdílů ve kvalitě veřejného školství, způsobují zhoršování úrovně základních škol, odkud odejdou do osmiletých gymnázií šikovnější studenti. Snaha o adekvátní výuku šikovnějších dětí je opodstatněná, ale ta by měla probíhat v nesegregovaném prostředí základní školy, neměla by vést k prohlubování sociálních rozdílů.</p>
	<p>Specifický cíl 5.4. – opatření a)</p> <p>Upravit „Program podpory sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol“ tak, aby v něm na podporu měli nárok sociálně znevýhodnění studenti a žáci bez ohledu na etnicitu. Program dále bude nárokový a bude zohledněn v systému sociální podpory tak, aby podporoval rodinné prostředí přátelské ke vzdělávání.</p> <p><u>Gestor</u>: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy <u>Spolupráce</u>: Ministerstvo práce a sociálních věcí <u>Termín</u>: 31.12. 2015</p>	<p>Podpora sociálně znevýhodněných žáků/studentů by měla probíhat bez ohledu na etnicitu, aby z podpory nebyly vylučovány žádné sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel.</p> <p>Nárokovost programu zajistí, že v programu budou zastoupeny různé etnické skupiny adekvátně podle sociální situace.</p> <p>Návaznost podpory v programu na systém sociální podpory zajistí, aby vyplácení sociální podpory reflektovalo situaci žáků/studentů a</p>

		jejich rodiny – například vyplácení podpory žákům/studentům prostřednictvím stipendií, které se nezapočítají do příjmu rodiny pro výpočet výše sociální podpory.
Specifický cíl 5.4. – opatření b)	Navýšit finanční prostředky na dotační titul „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol“ tak, aby pokryly upravenou verzi programu (viz připomínky k opatření a).	Zavedení principu nárokovosti a neetnických kritérií předpokládá výrazný nárůst potřebných prostředků ze státního rozpočtu, které je zapotřebí alokovat.
	<u>Gestor:</u> Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy <u>Termín:</u> 31.12. 2015	
Specifický cíl 6.1. – opatření a)	Zajistit, aby byla v Aktivní politice zaměstnanosti řádně aplikována podpora znevýhodněných skupin včetně etnických menšin podle § 33 zákona o zaměstnanosti. Zároveň je nutné analyzovat, jakým způsobem konkrétně dochází nebo nedochází k podpoře znevýhodněných skupin v praxi Úřadů práce.	Pokud „nejsou Romové ani jiné etnické menšiny přednostně podporovanou cílovou skupinou z hlediska aktivní politiky zaměstnanosti, i když je to podle § 33 zákona o zaměstnanosti možné“, je nutné podporu tímto způsobem zajistit.
Specifický cíl 6.1. – opatření b)	Přesněji specifikovat tento bod. Není jasné, jak by „poradenství, trénink potenciálních zaměstnanců, aktivní vyhledávání vhodných pracovních příležitostí, budování sítí zaměstnavatelů podporujících etnickou diverzitu a společenskou odpovědnost firem, podpora specifického vzdělávání zaměstnavatelů“ pomohlo znevýhodněným skupinám v překonávání specifických bariér a překážek na trhu práce.	V překonávání specifických bariér a překážek na trhu práce pomůže jen získání práce, pracovních zkušeností a s tím souvisejícího sociálního kapitálu. Získání práce tedy musí být přímým vyústěním navržených opatření.
Specifický cíl 6.1. – nové opatření	U veřejných zakázek zavést povinnost zajistit nediskriminační charakter plnění zakázky (např. formou „antidiskriminačního auditu“). Firmy, kterým byla v minulosti prokázána diskriminace, vyloučit na 5 let z	Veřejné zakázky nesmí přinášet další diskriminaci na poli zaměstnávání, lokalizace investic apod. Je nutné zajistit mechanismus hodnocení veřejných zakázek z pohledu nediskriminačního plnění a sankce pro firmy,

	<p>možnosti ucházet se o veřejné zakázky.</p> <p><u>Gestor:</u> Ministerstvo práce a sociálních věcí <u>Spolupráce:</u> Ministerstvo průmyslu, Ministerstvo dopravy <u>Termín:</u> 31.12.2015</p>	<p>které se diskriminace dopustí</p>
	<p>Specifický cíl 6.1. – nové opatření</p> <p>Stanovit podmínku podílu zapojení dlouhodobě nezaměstnaných do veřejných zakázek (např. 10 % z pracovníků u všech veřejných zakázek zahrnujících nízkokvalifikovanou práci).</p> <p><u>Gestor:</u> Ministerstvo práce a sociálních věcí <u>Spolupráce:</u> Ministerstvo průmyslu, Ministerstvo dopravy <u>Termín:</u> 31.12.2015</p>	<p>Zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných prostřednictvím podmínky při udělování veřejných zakázek by mělo být začleněno do aktivní politiky zaměstnanosti jako standardní opatření. Lze diskutovat, zda se má opatření týkat veřejných zakázek ve všech odvětvích.</p>
	<p>Specifický cíl 6.1. – opatření c)</p> <p>Podpora veřejně prospěšných prací musí být navázána na prostupný systém zaměstnávání. Pokud prostupnost zaměstnávání v souvislosti s veřejně prospěšnými pracemi nefunguje, přeformulovat koncept veřejně prospěšných prací na systém státem podporovaného zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných.</p>	<p>Veřejně prospěšné práce jako podpora časově omezených pracovních pozic má smysl jen tehdy, pokud navazuje na systém prostupného zaměstnávání, aby veřejně prospěšné práce byly skutečnou „bránou“ k nalezení zaměstnání. Pokud toto nefunguje, je potřeba změnit aktivní politiku zaměstnanosti tak, aby stát poskytoval dlouhodobou plnohodnotnou práci dlouhodobě nezaměstnaným.</p>
	<p>Specifický cíl 6.2. – opatření a)</p> <p>Sloučit toto opatření s opatřením 6.1 b).</p>	<p>Toto opatření je velmi podobné opatření 6.1. b), navrhuje proto obě opatření sloučit.</p>
	<p>Specifický cíl 6.2. – nové opatření</p> <p>Podpořit zaměstnanost mladých lidí tak, že jejich příjem se nebude započítávat pro účely státní sociální podpory do příjmu společně posuzované domácnosti rodičů, u kterých mladý člověk bydlí.</p>	<p>Pokud mladý člověk, který bydlí u rodičů, získá práci, neměl by se jeho příjem podílet na snížení státní sociální podpory pro společně posuzovanou domácnost. Ve stávajících podmínkách znamená získání zaměstnání pro mladého člověka snížení sociální podpory pro</p>

	<p>Vyhodnotit dopady politik státní sociální podpory specificky na skupinu mladých dospělých (16 – 26 let) a navrhnout opatření, která budou v souladu s Evropskou strategií zaměstnanosti, jmenovitě se schématem Záruka pro mladé lidi (např. každý mladý člověk má nárok na pracovní místo (včetně placených stáží, VPP, tréninková místa) s odměnou, která je minimálně o 30 % vyšší než příjmy ze státní sociální podpory, viz http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=cs).</p>	<p>rodinu jeho rodičů, což působí demotivačně.</p> <p>Zajistit možnosti uplatnění mladých dospělých na počátku jejich kariéry musí být prioritou, velkým problémem je nezaměstnanost mladých dospělých, která se ve zvýšené míře týká lidí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Sociální politika státu by toto měla reflektovat.</p>
	<p>Specifický cíl 6.2. – opatření b)</p> <p>Opatření neomezovat pouze na mladé Romy, ale zahrnout všechny mladé lidi v sociálně znevýhodněném postavení. Navrhnutá opatření musí být pro cílovou skupinu nároková. Do opatření je vhodné zahrnout u takto mladé cílové skupiny kroky jak na poli zaměstnávání, tak vzdělávání.</p>	<p>Podpora mladých lidí v sociálně znevýhodněném postavení by měla probíhat bez ohledu na etnicitu, aby z podpory nebyly vylučovány žádné sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel.</p> <p>Navrhnutá opatření musí být nároková, aby pokryla všechny potřebné a snížila riziko diskriminace při jejich uplatňování.</p>
	<p>Specifický cíl 6.2. – opatření c)</p> <p>Podporovat plnohodnotně placené stáže nebo pracovní místa pro mladé.</p>	<p>Neplnohodnotně placené stáže představují překerní formu práce a jejich přínos je problematický. Pro načerpání zkušeností je vhodnější podporovat plnohodnotně placené stáže nebo pracovní místa pro mladé, ať už ve veřejném, neziskovém nebo soukromém sektoru.</p>
	<p>Specifický cíl 6.2. – opatření d)</p> <p>Program navýšit s ohledem na preferenci podpory plnohodnotně placených stáží nebo pracovních míst.</p>	<p>S ohledem na specifický cíl 6.2. – opatření c). Pokud dotační program Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce neumožňuje podporu plnohodnotně placených stáží nebo pracovních míst, nalézt jiné zdroje financování.</p>
	<p>Specifický cíl 7.1 – opatření b)</p> <p>Zohlednit při tvorbě koncepce sociálního bydlení situaci všech znevýhodněných skupin.</p>	<p>Ačkoli romské rodiny v koncepci či zákoně o sociálním bydlení je vhodné zohlednit, je žádoucí zohlednit i další skupiny znevýhodněné na bytovém trhu.</p>

	<p>Specifický cíl 7.2 – opatření a)</p> <p>V rámci přípravy aktualizované Strategie boje proti sociálnímu vyloučení změnit stávající testované nástroje tak, aby podporu ubytoven a jiných forem substandardního ubytování vystřídala politika zajištění běžného bydlení pro všechny.</p>	<p>Musí být prioritou, aby se lidé žijící v ubytovnách a jiných formách substandardního ubytování přestěhovali do běžného bydlení. Podpora bydlení pro všechny při dodržení principu „housing first“ je zásadní cestou, jak zvrátit nepříznivý segregáčnický vývoj v bydlení.</p>
	<p>Specifický cíl 7.2 – nové opatření</p> <p>Zajistit, aby podpora obecního / sociálního bydlení směřovala zejména do velkých měst (zejména do Prahy) a byla provázána s podporou zaměstnanosti. Podpořit mobilitu chudých lidí do velkých měst, aby se zvrátil trend stěhování do periferních regionů z důvodu levného bydlení.</p> <p><u>Gestor</u>: Ministerstvo práce a sociálních věcí <u>Spolupráce</u>: Ministerstvo průmyslu, Ministerstvo dopravy <u>Termín</u>: 31.12.2015</p>	<p>Je zapotřebí zvrátit trend regionální segregace, kdy se chudí z důvodu levnějšího bydlení koncentrují v regionech s vysokou nezaměstnaností. Proto je zapotřebí zvážit opatření, která</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpoří obecní / sociální bydlení v centrálních regionech - podpoří pracovní místa v periferních regionech - podpoří stěhování mladých lidí ze znevýhodněných regionů do městských aglomerací
	<p>Specifický cíl 8.2. – opatření a)</p> <p>Není jasné, co je myšleno „specifiky některých romských klientů“. Přenést důraz z upravování sociálních služeb „na míru“ k navýšení kapacit a financí pro poskytování sociálních služeb s důrazem na podporu komunitní práce.</p>	<p>Podpora sociálních služeb by neměla směřovat k úsporám (ambulantní služby místo terénních). V případě sociálních služeb se potvrzuje, že nejúspěšnější jsou sociální služby s velkou mírou participace na životě „klientů“, jejich zapojování, nejlépe prostřednictvím komunitní práce. Nejúspěšnější sociální služby jsou zároveň ty nejdražší, jako například komunitní práce. Proto je jednoznačnou prioritou navýšení kapacit a financí v sociálních službách, což nelze maskovat předstíraným navýšením efektivity zavedením „služeb na míru“ nebo ambulantních služeb tam, kde je vhodnější intenzivní sociální práce.</p>
	<p>Specifický cíl 8.2. – opatření b)</p>	<p>Znevýhodnění u Romů bývá často vícenásobně</p>

	<p>Inkluzivněji zahrnout i jiné znevýhodněné skupiny, než jen Romy. Navýšit finanční podporu ve prospěch služeb s nejvyšší úspěšností.</p>	<p>spojené i se znevýhodněním v jiných oblastech (sociálním, genderovým, vzdělanostním, ...). Proto je účelné nevylučovat z podpory Neromy, kteří jsou též znevýhodněni.</p>
	<p>Specifický cíl 9.1 – nové opatření</p> <p>Kromě opatření navrhovaných v tomto specifickém cíli (týkajících se monitorování legislativních i nelegislativních procesů a zkoumání dopadů politik a judikatury) vytvořit opatření a posílit mechanismy, které přímo preventivně diskriminaci předchází. Příkladem může být podmínka zastoupení znevýhodněných skupin ve veřejných institucích, médiích, policii, apod., nebo podmínka antidiskriminačního auditu pro konkrétní veřejné politiky a záměry státu a územně samosprávných celků, nebo pro praktiky zaměstnavatelů (včetně privátní sféry).</p> <p><u>Gestor:</u> Ministerstvo práce a sociálních věcí <u>Termín:</u> 31.12.2015</p>	<p>Protože oběti diskriminace jsou ve velmi znevýhodněné pozici, pokud se snaží domoci svých práv soudní cestou, je zapotřebí vytvářet předem podmínky a mechanismy, které diskriminaci omezují či přímo vylučují. Toto opatření je relevantní i ve specifickém cíli 9.3.</p>
	<p>Specifický cíl 9.3. – opatření b)</p> <p>Doplnit: Vytvořit strategii pro podporu právní pomoci obětí diskriminace. Na základě strategie budou provedena opatření jako třeba vytvoření místních poboček kanceláře veřejného ochránce práv, kde oběti diskriminace mohou získat právní pomoc, nebo zřízení „protidiskriminační linky“ po vzoru protikorupčních linek.</p>	<p>Obětem diskriminace je třeba vytvářet lepší podmínky, aby se proti diskriminaci mohly snadněji bránit.</p>
	<p>Specifický cíl 13.2 – nové opatření</p> <p>Vytvoření Fondu pro rozvoj romských komunit (z českých nebo evropských prostředků), který podpoří projekty romských organizací a neformálních skupin na lokální úrovni.</p> <p>Zdroje z navrhovaného fondu budou distribuovány prostřednictvím 4 – 9 regionálních nadací, které budou mít svá sídla v různých regionech (NUTS 2) Česka a budou vybrány ve veřejných tendrech. Důležitým</p>	<p>V Monitorovací zprávě občanské společnosti upozornila analýza projektů s dopadem na Romy v ČR, které byly zároveň financovány ze strukturálních fondů EU, na to, že finance na integraci Romů jsou primárně utráceny za aktivity, jako je školení, poradenství a sociální práce. Na druhou stranu jen relativně málo projektů pomáhá Romům přímo, ať už vytvářením pracovních příležitostí, nebo</p>

	<p>kritériem výběru nadace bude dlouholetá zkušenost s poskytováním grantů a zkušenosti s technickou podporou nestátních organizací. Distribuce prostředků fondu bude probíhat poměrně k odhadované početnosti romské populace v jednotlivých regionech NUTS 2.</p> <p>Vybrané nadace při poskytování prostředků zohlední dvě úrovně projektů:</p> <p>a) mikroprojekty do 10 000 Kč (žadatelé mohou být neformální skupiny a soukromé osoby bez nutnosti dokazovat zkušenosti se správou projektů)</p> <p>b) komunitní projekty do 150 000 Kč pro registrované organizace (organizace bez zkušeností s administrací projektů mohou žádat o projekty ve spolupráci s jinou místní neziskovou organizací nebo žádat o technickou asistenci při administraci projektu).</p> <p>Cílem podporovaných projektů bude konkrétní zlepšení životních podmínek v místní romské komunitě. Projekty mohou navazovat na existující aktivity v místě (jako například sociální terénní práce, fungování komunitního centra). Navrhujeme že fond se postupně stane jedním s klíčových nástrojů pro podporu romské integrace a emancipace. V prvních letech bude fond ročně distribuovat prostředky ve výši 50 milionů Kč. Protože úspěch projektů bude silně záviset na kvalitě technické podpory při administraci projektů, je potřeba počítat s náklady na zajištění této technické podpory zhruba ve stejné výši, jako je objem financí alokovaných ve fondu.</p> <p><u>Gestor:</u> Agentura pro sociální začleňování, Ministerstvo financí <u>Termín:</u> 31.12.2015</p>	<p>nabídkou bydlení. Z pohledu autorů zprávy je potřeba tento druh činností kombinovat s podporou iniciativ uvnitř romské komunity.</p> <p>Bohužel pro tento důležitý cíl existuje jen velmi málo zdrojů. Především zdroje z evropských strukturálních fondů jsou pro komunitně založené skupiny, které se svými vlastními aktivitami teprve začínají, v podstatě nedosažitelné. Je proto nutné vytvořit nejen snadno dostupný systém mikrograntů pro komunitní aktivity, ale i podpůrnou strukturu. Částí této struktury by mohli být sociální / komunitní pracovníci nebo místní nevládní organizace, které by obyvatele sociálně vyloučených lokalit informovali o mikrograntových programech a podpořili by je v rozvíjení vlastních projektových nápadů a v lepším organizování vlastních skupin. Modely a programy financování projektů, které Romy zplnomocňují, by mohly být použity také v oblasti bydlení, například pro nákup opuštěných budov, což by bylo dále kombinováno se směsí aktivit, jako je učení se pracím v oblasti stavebnictví, programy veřejné práce a nefinanční příspěvky budoucím nájemníkům.</p> <p>(Monitorovací zpráva občanské společnosti o plnění národní strategie integrace Romů a akčního plánu Dekády v ČESKÉ REPUBLICE v roce 2012, s. 13)</p>

V Praze dne 28. května 2014

Vypracoval: Petr Kučera

Email: petr.kucera@centrumspot.cz

Telefon: 777 965 776

Podpis: .....